

امریکایانو افغانانو ته څه ورکړل

د افغانستان خلکو د تاریخ په اوږدو کې د پیریو پیریو راهیسي د خپلی خاوری څخه په زغره دفاع کړیده او د یرغلګرو په مقابل کې یی خپله مرانه، عزت، ننگ او غیرت، په وار وار سره ننگولی دي. افغانانو د نړی د ټولو سترو او زبردستو واکدارانو او زور واکو سره په خالی لاس د خپلی خاوری او د خپل ننگ او ناموس د ژغورني په خاطر څو ځله تن په تن جګړی کړي دي او په دی لاره کی یی ډیری قرباني ورکړي دي. ولی ددی ټولو بښګڼو سره سره بیا هم افغانان د پردو د شومو کرغیرونو دسیسو او توطیئو بښکار شوی دي. یرغلګرو او شکیلاکو دولتو یواځی هغه وخت د افغانانو په منځ کې درځ پیدا کړي دي او خپل پلانونه عملي کړی دي، کوم چه دوي په مختلفو ډولونو سره په چل او فریب باندي ځینی کمزوری افغانان د خپل هدف د ترسره کولو لپاره د ځان مله کړي دي او هغوی یی بیا په زر او زور باندي رانیولی دي. دغو یرغلګرو بیا همدغه کوچنی ډله د ټولو افغانانو پرسر باندي آمران او باداران کړي دي، چه بڼه او څیره یی و هرچاته له ورايه مالومداره او بیلګی یی د څلورو لسیزو حکومتونو د واکداری په درشل کې بیله شکه د یادولو وړ دي.

ولی ددی ټولو دسیسو او توطیئو سربریره بیا هم پتمنو او پاک نفسو افغانانو په دی لاره کې ډیر سخت مقاومت بښکاره کړي دي، او د خپلی خاوری د ساتلو په سر بښندنه کی یی ډډه نه ده کړي او پخپل هوډ او عزم تر پایه دریدلي دي.

د افغانستان پر خاوره باندي د انگریزانو بربنده لاس وهنه، ور پسي د روسانو یرغل او اوس د مګري د امریکایانو لاس وهنه افغانان تر پوزه راوستي دي. امریکایانو د انگریزانو او روسانو نه د عبرت درس وانه خیست. او په ډیره سپین سترګي سره یی د افغانستان خاوری ته د دیموکراسی، آزادي، بشری حقوقو، او د بښو د حقوقو تر نامه لاندی تش په نامه نوي اصطلاح گاني دود کړي. ولی دوي په دي هکله د افغانستان دولت او حکومت تر خپل شکیلاک او محاصرې لاندی راوست او تر نن پوري یی په خپل چوکاټ کې ساتلی دي او دا جرړی لا دوام لري.

د افغانستان خلک کوم چه د ډیرش کلني جګړی نه ستومانه او ستړي شوی وو، د امریکایانو او غریبانو وراتګ ته یی د زړه له کومي په خاصه اخلاص مندی سره هرکلی وواپی، په دي شرط چه امریکایان د ژوندانه په ټولو چارو کې افغانانو ته د مرستي لاس وغزوي. ولی دا هرکلی ډیر ژر په کرکی او نفرت بدل شو. جبر، ظلم، وحشت، اخلاقی فساد او د بشر انسانی حقوق تر پښو لاندی کول نه یواځی ورک نه شول بلکه پخپله د دوی لخواه یی ملاتړ ونشو او د عمل جامی یی وانه غوستلي. اختطاف، انسان وژنه، اخلاقی او اداری فساد په لویه کچه د درغلي لمنه نوره هم پراخه کړله. چه په دی هکله د افغانستان اوسني دولت د خپل جوړښت د پنځه زره کلن تاریخ په اوږدو کې د فساد او درغلي ریکارد خپل کړی دی. امریکایانو د افغانستان دولت او خلک په ډلو ډلو سره وویشل او دهری ډلی سره یی خپلی ځانګړي اړیکي ټینګي کړي. دوي د افغانی ټولني هغه ټول کمزوري او کم نفسه افغانان په ډیری څیرکی سره رانیول او د دولت او حکومت په چوکاټ کی یی ځای پرځای کړل.

د افغانستان د جهاد د وخت د قوماندانانو نه نیولی بیا د غربي هیوادو تش په نامه روشنفکرانو او بی کفایته اشخاصو سره یی چه د خلک د دیموکراتیک کوند غړي، اسلامی شعوری بنسټیزه مذهبي ملایان او ځایی خانان هم پکی شامل وو. د خپلو شخصی گټو له کبله د دوي سره همغاري شول. او د یوه نوی په اصطلاح دیموکراتیک قانونی نظام اساس او بنسټ یی کښینود.

دا نظام د لسو کلنو په موده کې د نړي تر ټولو فاسد، بی کفایته او درغلګر نظام باندي بدل شو. چه پخپله امریکایانو هم د اوسني دولت پر اخلاقی، اداری فساد او رشوت خوری باندي په وارو وارو تور لګولي دي. او په میلیاردونو ډالر د نړی د مختلفو شتمنو هیوادو له لاری د افغانستان د بیا رغوني او جوړونی په منظور زموږ هیواد ته را وړل شوی دي، ولی ډیر ژر د ډاره مارانو او فاسدو رشوت خورانو لاسته ورسیدل، چه ډیره کمه برخه یی د هیواد په پرمختیایی او انکشافی بودجی او پلانونو باندي مصرف شوی دي.

امریکایانو نه یواځی د فساد او رشوت لاری بندی نکړي، بلکه په خپله یی په دغه فساد کی پوره ونډه واخیسته. امریکایانو په بر بنده او بښکاره ډول سره د افغانستان د حکومت او دولت په ټولو چارو کې بښکاره لاس وهنه وکړه. دغلا، ترور، اختطاف، انسانی جنایت، رشوت، او دبیګناهو افغانانو په وژلو کی یی هیڅ کمی را نه غله ولی د افغانستان مسلمان دولت حکومتی ماشین یی د اخلاقی فساد په یوه کښتالیستی دولت واړوي. پانګوال، لور رتبه

دپاڼو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين تاسو په درنښت همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادښت: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په څیر و لولی

چارواکي با نفوذه جهادی قوماندانان او توپک سالاران، حُابی خانان تر بل هر وخت لا نور د پیسو خاوندان شول، ولی غریبه او متوسطه طبقه نور هم له پښو ولوید له او د لوري او مرگ په منځ کی قرار لري. د بیکاری او وزگاری سطحه ورځ په ورځ مخ په کښته کیږدو ده، د تحصیل اسناد په غیر قانونی توگه په پیسو رانیول کیږي او د دولت چوکي هم په ډیري بی غوری سره غیرمسلمکی خلکو ته د پیسو او واسطو په ذریعه په بی کفایته نا اهلو اشخاصو باندې خرڅیږي، چه ښکاره بیلگی یی په مرکز او ولایاتو کی د ښه او خرابي اداری ډیر ښه ثبوتونه د یادونی وړ دي. او د کار اهل کار د سپارلو وجه ډیره کمزوری ښکاري.

امریکایان د خپلی پر مختللي ساینس، تخنیک او تکنالوژي په لرلو سره سره چه په لاس کی یی لري زیاتره وخت پر بیگناه افغانانو باندې رانده درانه بمونه غورځوي. وروکی ماشومان، ښځي زاره او ځوانان د دوي د راکتونو قربانی کیږي او پر خپله خاوره بیله دی نه چه هیچ گناه او اشتباه یی نه ده کړی د مرگ کندي ته استول کیږي. چه دا کار تقریباً هره میاشت څو ځله تکرار یږي. ولی د پای ټکي یی تر اوسه پوري نه دي موندل شوي او دا جرری لا تر اوسه پوری دوام لري.

د نړي د بشری حقوقو سازمانونه خو بیا د ټولی نړي په اړوند په افغانستان کی ډیر شتون لري. ولی دوي هم ځان ددی ټولو ناخالو عینی تصویر او انځور یواځی په یوه کوچني راپور سره خلاصوی او د پلټنی او حقوقي دعوي نه ځان ناگمانه اچوي.

افغانان هیڅ وخت تر هگر او تروریستان نه ول او نه هم افغانانو د چا پر غولی او کور باندې تعرض کړی دي. ولی نن په افغانستان کی د پردو په هڅوني او لاس وهني د افغانانو پر کور او غولی باندې تعرض کیږي او حقوق یی تر پښو لاندی کیږي. نن په نړي کی افغانان تر بل هر چا ډیر د ویر او ناویرین په غم اخته دي. ولی بل طرفته افغانان د ترهگرو، تروریستانو په نومونو سره هم یاد یږي او د زهروی توکو د قاچاقبر تور هم ورباندی لگیږي. چه دا بدنوم تر اوسه زموږ په تیرکلن تاریخ کی ساری نلري.

په افغانستان کی د غربی هیوادو د مرستي په ډله کی یواځی جاپان او جرمني د افغانانو د بیا رغوني لپاره په کلکه متي را نغښتی دي. چه ښکاره بیلگی یی په کابل او ولایاتو کی د یادولو وړ دي. ولی نورو میلمنو هیوادو هم څه نا څه د مرستي لري د افغانستان د خلکو د خدمت جوگه شوی دي او ځان یی د مرستو لپاره چمتو کړی دي.

مونږ په داسی حال کی چه د هر هیواد د مرستو او کمک دي خیریه گام ته په درنه سترگه گورو، ولی په عین وخت کی د خپلو پتمنو هیوادوالو نه هم هیله کوو چه دغه مرستي د بیارغوني پر پروژو او مستحقو ربریدلو او کړیدلو افغانانو باندی په پوره صداقت، ایمان داري او اخلاصمندی سره وویشل شي. ترڅو وکولای شو ډیر ژر د خپل گران هیواد راتلونکي برخلیک او د خلکو د لبرو ضروریاتو او احتیاجاتو پیماننه وړ پوره کړو.

پای